

Odbor za međunarodnu trgovinu

2023/2868(RSP)

27.11.2023

NACRT PRIJEDLOGA REZOLUCIJE

podnesenog slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o multilateralnim pregovorima uoči 13. ministarske konferencije WTO-a u Abu Dhabiju, 26. – 29. veljače 2024.

(2023/2868(RSP))

Bernd Lange, Jörgen Warborn
u ime Odbora za međunarodnu trgovinu

**Rezolucija Europskog parlamenta o multilateralnim pregovorima uoči 13. ministarske konferencije WTO-a u Abu Dhabiju, 26. – 29. veljače 2024.
(2023/2868(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Sporazum iz Marakeša od 15. travnja 1994. o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO),
- uzimajući u obzir Ministarsku deklaraciju WTO-a iz Dohe od 14. studenog 2001.¹,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o WTO-u, osobito one od 25. studenoga 2021. o multilateralnim pregovorima uoči 12. ministarske konferencije WTO-a², od 29. studenoga 2018. naslovljenu „WTO: smjernice za budućnost”³ i od 28. studenoga 2019. o krizi žalbenog tijela WTO-a⁴,
- uzimajući u obzir zaključne dokumente usvojene konsenzusom na godišnjim sjednicama Parlamentarne konferencije o WTO-u 7. prosinca 2018. u Ženevi⁵ i 10. prosinca 2017. u Buenos Airesu⁶,
- uzimajući u obzir rezultate 12. ministarske konferencije WTO-a održane u Ženevi u lipnju 2022. (MC12), koji uključuju zaključni dokument, niz ministarskih odluka i izjava te Sporazum o subvencijama za ribarstvo,
- uzimajući u obzir rezultate 11. ministarske konferencije WTO-a održane u Buenos Airesu u prosincu 2017. (MC11), koji uključuju niz ministarskih odluka i zajedničkih izjava o elektroničkoj trgovini, olakšavanju ulaganja, domaćim propisima o uslugama te o mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, kao i Deklaraciju iz Buenos Airesa o trgovini i ekonomskom osnaživanju žena koja je 12. prosinca 2017. prihvaćena na marginama 11. ministarske konferencije,
- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), koji je na snazi od studenoga 2016.,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. veljače 2021. naslovljenu „Revizija trgovinske politike – otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika” i njezin prilog naslovjen „Reforma WTO-a: prema održivom i učinkovitom multilateralnom

¹ Ministarska deklaracija iz Dohe (WT/MIN(01)/DEC/1) od 14. studenoga 2001.

² SL C 224, 8.6.2022., str. 89.

³ SL C 363, 28.10.2020., str. 113.

⁴ SL C 232, 16.6.2021, str. 62.

⁵ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/158345/outcome_document-final-e.pdf.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/231517/2017_PCWTO_outcome_EN.pdf.

trgovinskom sustavu” (COM(2021)0066),

- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za međunarodnu trgovinu,
- A. budući da je WTO osnovan radi daljnje liberalizacije trgovine robom i uslugama, jačanja multilateralizma i poticanja otvorenog, uključivog i nediskriminirajućeg multilateralnog trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima kako bi se poboljšala dobrobit ljudi diljem svijeta; budući da je ukupni cilj trgovinske politike EU-a doprinijeti usklađenom razvoju svjetske trgovine, postupnom ukidanju ograničenja u međunarodnoj trgovini i izravnim stranim ulaganjima te smanjenju carinskih i drugih prepreka; budući da je trgovina bitan i ključni instrument za podržavanje i dopunjavanje napora za poticanje održivog rasta i poboljšanje životnog standarda, kojim se osigurava puna zaposlenost te velik i neprekidno rastući obujam stvarnog prihoda u skladu s ciljem održivog razvoja;
- B. budući da snažan, otvoren i uključiv multilateralni trgovinski sustav ima ključnu ulogu u postizanju globalnih ciljeva u pogledu klimatskih promjena i postizanju nulte neto stope emisija, primjerice razmjenom robe i usluga ključnih za tehnologije čiste energije i za kružno gospodarstvo;
- C. budući da je multilateralni trgovinski sustav utemeljen na pravilima trenutačno pod velikim pritiskom, podložan je geopolitičkim napetostima i jednostranim mjerama, kao i neopravdanom oslanjanju nekih njegovih članica na iznimke iz Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT), što već dovodi do fragmentiranjeg i manje predvidljivog konteksta trgovinske politike; budući da je ishod 12. ministarske konferencije pokazao da WTO i dalje može ostvariti multilateralne sporazume i odgovoriti na hitne situacije;
- D. budući da je Sporazum WTO-a o subvencijama za ribarstvo dogovoren na 12. ministarskoj konferenciji prvi multilateralni trgovinski sporazum u čijem je središtu ekološka održivost, kojim se uspostavlja obvezujući skup globalnih pravila za suzbijanje štetnih subvencija koje vlade pružaju sektoru ribarstva, kako je propisano u okviru cilja održivog razvoja br. 14.6; budući da sporazum još ne uključuje pravila o subvencijama za ribarstvo kojima se doprinosi prekapacitiranosti i prelovu, o čemu su pregovori još u tijeku;
- E. budući da je 11. prosinca 2019. žalbeno tijelo WTO-a prestalo biti operativno, što je dovelo do prekida funkcionalnog, neovisnog i nepristranog žalbenog procesa; budući da su se na 12. ministarskoj konferenciji članice WTO-a obvezale na vođenje rasprava kako bi sustav za rješavanje sporova koji u potpunosti i pravilno funkcionira bio dostupan svim članicama WTO-a do 2024.;
- F. budući da Europski parlament, zajedno s Međuparlamentarnom unijom, već više od 20 godina ima ključnu ulogu u uspostavi parlamentarne dimenzije WTO-a putem Parlamentarne konferencije o WTO-u;
- G. budući da će se 13. ministarska konferencija WTO-a održati u Abu Dhabiju, Ujedinjenim Arapskim Emiratima, od 26. do 29. veljače 2024.;
1. ponovno ističe svoju potpunu predanost trajnoj vrijednosti multilateralizma i ističe da je

ključno da multilateralni sustav upravlja trgovinom; poziva na donošenje trgovinskog programa koji bi se temeljio na pravednoj trgovini zasnovanoj na pravilima u korist svih, čime bi se doprinijelo održivom gospodarskom rastu i blagostanju, jačajući mir i sigurnost; naglašava važnost ciljeva održivog razvoja, kao i socijalnih, ekoloških i ljudskih prava, te jamčenja primjene multilateralno dogovorenih i usklađenih pravila na sve;

2. potiče sve članice WTO-a da se obvežu na uspješan ishod 13. ministarske konferencije; smatra da 13. ministarska konferencija treba biti polazište unaprjeđenja i modernizacije WTO-a kako bi se zajamčilo da može utjecati na izazove 21. stoljeća, uključujući pitanja kao što su klimatske promjene i održivost; potiče sve članice WTO-a da pojačaju napore kako bi se usredotočile na konkretne rezultate koji pokazuju da WTO može odgovoriti na trenutačne izazove; pozdravlja smjernice sa sastanka visokih dužnosnika održanog 22. i 23. listopada 2023.; posebno traži od članica WTO-a da zaključe drugu fazu multilateralnog sporazuma o subvencijama za ribarstvo i donesu sveobuhvatan paket o institucijskoj reformi, uključujući odluku koja bi dovela do potpuno funkcionalnog sustava rješavanja sporova;
3. smatra da je sada hitno potrebno provesti temeljitu reformu WTO-a i da bi se to trebalo odraziti u ishodu 13. ministarske konferencije; pozdravlja sav rad koji je u tom pogledu izvršen od posljednje ministarske konferencije; poziva članice WTO-a da donesu sveobuhvatan paket kojim bi se preispitale funkcije WTO-a u pogledu praćenja, pregovaranja, rasprave i rješavanja sporova, u kojem bi se odgovarajuća pozornost također trebala posvetiti parlamentarnoj dimenziji WTO-a u cilju povećanja učinkovitosti, uključivosti, transparentnosti i legitimnosti WTO-a;
4. pozdravlja konstruktivan angažman svih članica WTO-a u ponovnoj uspostavi potpuno funkcionalnog sustava za rješavanje sporova; pohvaljuje rad posrednika u usmjeravanju procesa koji bi trebao dovesti do podnošenja pročišćenog nacrta teksta na 13. ministarskoj konferenciji; poziva članove da na 13. ministarskoj konferenciji postignu dogovor o sustavu rješavanja sporova; podsjeća da bi obvezujući, dvorazinski i neovisan proces trebao ostati glavni cilj;
5. potiče sve članice WTO-a koje to još nisu učinile da bez odlaganja ratificiraju Sporazum WTO-a o subvencijama za ribarstvo kako bi on stupio na snagu što je prije moguće, za što je potrebna ratifikacija dvije trećine članica; naglašava ključnu važnost postizanja sporazuma o pravilima o subvencijama za ribarstvo kojima se doprinosi prekapacitiranosti i prelovu, kako bi se postigla održivost oceana;
6. naglašava potrebu za uključivanjem razvojne dimenzije WTO-a, među ostalim u okviru procesa reforme WTO-a i prilagođavanjem posebnog i diferenciranog postupanja svrsi za 21. stoljeće; u tom kontekstu pozdravlja već donesenu odluku o produljenju mjera potpore za pomoć najmanje razvijenim zemljama na putu prema izlasku iz statusa najmanje razvijenih zemalja kako bi se osiguralo neometano i održivo prijelazno razdoblje za povlačenje trgovinskih povlastica;
7. naglašava da je potrebno oživjeti raspravu o državnoj potpori industrijskim sektorima u okviru WTO-a kako bi se povećala transparentnost i prilagodio pravilnik WTO-a o subvencijama, a sve u cilju odgovaranja na aktualne izazove i učinkovitog rješavanja

negativnih učinaka prelijevanja kao što je prekapacitiranost; smatra da bi 13. ministarska konferencija trebala pokrenuti vremenski ograničen program rada kako bi se omogućila rasprava o državnoj intervenciji za potporu industrijskim sektorima i pružile preporuke za 14. ministarsku konferenciju;

8. naglašava da je potrebno postići napredak u pregovorima o poljoprivredi kako bi se postigli vjerodostojni rezultati u pitanjima kao što su držanje javnih robnih zaliha u svrhu sigurnosti opskrbe hranom, domaća potpora, pristup tržištu, pamuk, ograničenja izvoza i izvozna konkurenca te jačanje poljoprivrednog sektora kako bi se odgovorilo na suvremene izazove, uključujući životne uvjete u ruralnim područjima i okolišnu održivost;
9. očekuje da će reforma WTO-a stvoriti jednostavniji način za integraciju otvorenih plurilateralnih sporazuma u multilateralnu strukturu kako bi se osigurao napredak u područjima koja nisu dovoljno razvijena za potpuno članstvo; poziva sve članice WTO-a da razmisle o načinu razvoja novog sustava za pojačanu suradnju kakav se koristi u Europskoj uniji i da na temelju toga razviju jednostavan mehanizam koji bi omogućio integraciju nastalih sporazuma u strukturu WTO-a;
10. pozdravlja zaključenje pregovora o Sporazumu o olakšavanju ulaganja u razvoj kako bi se stvorilo transparentnije, učinkovitije i predvidljivije okruženje za olakšavanje prekograničnih ulaganja i sudjelovanje zemalja u razvoju u globalnim tokovima ulaganja; podržava uključivanje tog sporazuma u pravilnik WTO-a u okviru Priloga 4. o višestranim trgovinskim sporazumima, kako je utvrđeno u članku X.9. Sporazuma o WTO-u, te smatra da to može poslužiti kao model za buduće plurilateralne sporazume;
11. ističe važnost reguliranja digitalne trgovine jer ona trenutačno čini 25 % ukupne trgovine, i na multilateralnoj i na plurilateralnoj razini; podržava napore za pronaalaženje pravednog i trajnog rješenja za elektroničke prijenose povezane s moratorijem; pozdravlja i podržava široko članstvo, ambiciozan pregovarački plan i dosadašnji napredak u pogledu plurilateralnih pregovora WTO-a o pravilima e-trgovine; ističe važnost slobodnog protoka elektroničkih prijenosa, koji su ključni za digitalnu trgovinu i zahvaljujući kojima se smanjuju troškovi trgovanja, povećava dobrobit potrošača i izvozna konkurentnost te koji donose znatne koristi, posebno za mala i srednja poduzeća i zemlje u razvoju; podsjeća na svoje stajalište da se potencijalnim sporazumom treba zajamčiti pristup tržištu za robu i uslugama povezanim s e-trgovinom u trećim zemljama, kao i zaštita prava potrošača i radnika, te olakšati poslovne inovacije; naglašava da potencijalni sporazum o e-trgovini mora biti u skladu s postojećim i budućim zakonodavstvom EU-a koje se odnosi na protok podataka, lokalizaciju podataka i izvorni kôd te se njime mora jamčiti dostatan politički prostor za reguliranje digitalnog područja; poziva sve partnera da se u potpunosti uključe u poduzimanje napora za zaključenje pregovora do 13. ministarske konferencije te da ih podupru;
12. podsjeća na predanost WTO-a mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima i podsjeća da mikropoduzeća i MSP-ovi čine znatan dio globalnog gospodarstva i imaju neiskorišteni potencijal u globalnim lancima vrijednosti; potiče članice da nastave utvrditi rješenja kojima bi se mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima pomoglo da povećaju svoje sudjelovanje u svjetskoj trgovini, uzimajući pritom u obzir

posebne potrebe zemalja u razvoju;

13. smatra da bi ishod 13. ministarske konferencije trebao polučiti program trgovinske politike utemeljen na djelovanju kojim se podupiru ciljevi održivog razvoja do 2030. i Pariški sporazum; snažno potiče članice WTO-a da razmotre sve moguće mjere za doprinos ograničavanju emisija stakleničkih plinova u skladu s UNFCCC-om, jačanje usklađenosti s Pariškim sporazumom i klimatskom neutralnošću te poboljšanje suradnje u WTO-u u pogledu mjera donesenih na nacionalnoj razini; pozdravlja konstruktivne rasprave provedene u okviru strukturiranih rasprava o trgovini i okolišnoj održivosti (TESSD); naglašava potrebu za unapređenjem rasprave o robi i uslugama koje pomažu u suočavanju s okolišnim i klimatskim izazovima; potiče EU da podigne razinu osviještenosti o svojem zakonodavstvu u području održivosti, kao što je mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) ili krčenje šuma, te da objasni razloge na kojima se to zakonodavstvo temelji kako bi se osiguralo da je prepoznato kao istinski pokušaj da se trgovina učini održivijom;
14. potvrđuje poveznicu između rodne jednakosti i uključivog razvoja te ističe da je osnaživanje žena presudno za iskorjenjivanje siromaštva te da su istovremeno uklanjanje prepreka sudjelovanju žena u trgovini i rješavanje nepovoljnih učinaka trenutnih trgovinskih pravila na žene u njihovim višestrukim ulogama ključan element gospodarskog razvoja; potiče sve članice WTO-a da potpišu Deklaraciju iz Buenos Airesa o trgovini i ekonomskom osnaživanju žena iz 2017., a sve njezine potpisnice snažno potiče da ispune svoje obveze; pozdravlja osnivanje neformalne radne skupine WTO-a za trgovinu i rodna pitanja; čestita WTO-u na organizaciji Svjetskog trgovinskog kongresa o rodu u prosincu 2022., prve međunarodne istraživačke konferencije o trgovini i rodu;
15. poziva Komisiju i Vijeće da se pobrinu za to da Parlament i dalje bude intenzivno uključen u pripreme za 13. ministarsku konferenciju te da ga tijekom ministarske konferencije 2024. redovno obavještavaju i s njim se savjetuju;
16. poziva članice WTO-a da zajamče demokratski legitimitet i transparentnost jačanjem parlamentarne dimenzije WTO-a i parlamentarne konferencije; naglašava važnost rada zajedničke parlamentarne konferencije Europskog parlamenta i Međuparlamentarne unije (IPU) o WTO-u; naglašava da je potrebno zajamčiti bolji pristup trgovinskim pregovorima za parlamentarce i njihovo sudjelovanje u oblikovanju i provedbi odluka WTO-a;
17. poziva članice WTO-a da poboljšaju komunikaciju sa svim dionicima, uključujući civilno društvo i poslovne organizacije, kao i da pojačaju suradnju s drugim međunarodnim organizacijama kao što je Međunarodna organizacija rada i općenito sustav UN-a; očekuje od čelnika da na različitim razinama više komuniciraju o prednostima trgovine utemeljene na pravilima;
18. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te glavnom direktoru WTO-a.